

Juli Moll

Julio González, no

La setmana passada vam publicar un especial sobre Juli González on l'autor rebia el nom oficial amb què ha estat batejat el Centre creat per la Generalitat. Heus ací ara algunes puntualitzacions.

Malgrat que hom ha anat utilitzant el nom de Julio González per designar el genial escultor barceloní, no creiem que aquesta denominació sigui la més apropiada des d'una òptica de normalització cultural al nostre país.

Diem normalització cultural, perquè ens cal la normalitat, i és evident que, després d'uns 280 anys d'actuació d'una política cultural i lingüística assimilista, el país no té ni pot tenir aquesta desitjada normalitat. Així, doncs, és com s'ha produït una penetració cultural i lingüística castellana —francesa al Rosselló i part de la Cerdanya, però allí des de fa uns 325 anys i escaig—, penetració que va afectar moltes coses —i no és aquest el lloc de fer-ne recompte— la més important de les quals no fou ni de bon tros la llengua. No es tracta en cap moment de fer tornar enrere la història. Els fets foren com foren i cal assumir-ho..., però és el cas que es prengueren i es prenen decisions que ens afecten ara i, quan un procés és de tan llarg abast en el temps, és imprescindible de fer-hi una ullada des del passat per veure com s'ha anat des-cabdellant.

Un camp que s'ha vist distorsionat per raó de l'opressió cultural i lingüística a què han sotmès els catalans és el dels noms de persona, el dels antropònims: els cognoms amb grafies desnaturalitzadores i, fins i tot, traduccions, i sobretot els patronímics o noms de fonts amb una traducció quasi sistemàtica.

Així, al llarg del segle XVIII i sobretot als segles XIX i XX, sota la pressió del castellà —el francès al Rosselló i part de la Cerdanya—, moltíssims catalans, malgrat no haver renunciat a l'ús habitual de

la llengua pròpia, adopten, conscientment o no, els noms propis de la llengua dominant, és a dir, els castellans —els francesos, és clar, al Rosselló i part de la Cerdanya— i així personatges tan inequívocament catalans com Francesc Pi i Margall, Jacint Verdaguer, Pau Casals, o el mateix Pompeu Fabra, foren, particularment, afectats pel problema de la castellanització del seu nom de fonts.

En una política de redreçament cultural coherent, creiem que, fos quin fos el nom que col·loquialment els nostres personatges històrics haguessen pogut utilitzar, la llengua estàndard a ensenyar i a utilitzar en els registres formals —escola, actes oficials i acadèmics, mitjans de comunicació social, etc.— els ha de dar els noms de fonts acordats amb la seva nacionalitat, els de la seva pròpia llengua (llevat, és clar, dels casos en què haguessin rebut noms sense traducció

en la nostra llengua) i deixar la qüestió de si col·loquialment, familiarment o fins i tot signant obres pròpies, feien ús de noms en castellà com una curiositat erudita. Tal vegada no caldria esmentar ací l'esfera oficial, acordada amb els noms anotats al registre civil, atés el fet de com és recent la llei que autoritza la inscripció en les llengües espanyoles distintes del castellà: llei 17/77 de 4 de gener de 1977.

Emmarcat el tema en aquestes coordenades, podem passar a considerar la pertinença concreta del nom de *Julio González* que hom ha anat fent servir.

És ben clar que Juli González era barceloní, car tot-hom sap que nasqué a Barcelona. Hom podria creure, endut a error pel cognom patern, que, malgrat la seva naixença a Barcelona, no era culturalment (nacionalment) català, d'ací el nom Julio amb què a vegades signà les seves

obres. Gros error: parlava i escrivia el català i cal entendre el nom Julio en qüestió com a fruit del fenomen general abans al·ludit. El seu pare, Concordi González Puig, fou un forjador i un orfebre de gran prestigi a Barcelona i li ensenyà l'ofici. Potser fóra bo de recordar, i d'ajudar a entendre el seu entorn familiar, que era nebot de Josep Lluís Pellicer, famós dibuixant, pintor i polític barceloní, amic de Valentí Almirall, per al qual féu la capçalera del *Diari Català*, on publicà dibuixos i articles, i que col·laborà als periòdics *La Renaixença* i *La Vanguardia*.

Em cal agrair al meu erudit amic Francesc Fontbona, especialista en temes artístics i de la vida cultural barcelonina, del segle XIX i XX, la informació que Juli González també utilitzà el nom català de *Juli* per a signar part de la seva obra. A ell dec les fotocòpies que acompanyen aquest escrit que, crec, poden ajudar a esvaïr escrúpols a qui, a pesar dels raonaments fets abans, encara els tingui.

Cal afegir, encara, que Juli González es convertí en símbol de la resistència catalana contra el feixisme que, al país, no cal dir-ho, representava, entre moltes altres coses, la castellanització. En aquest sentit, cal interpretar les múltiples versions de la famosa escultura *Montserrat*.

Finalment, s'ha de dir que la bibliografia catalana referida a l'autor utilitza el nom català de *Juli*: així, hi ha el clàssic *Diccionario Geográfico de artistas de Catalunya* (1951-54), de J. F. Ràfols, que fa esment de tota la seva família. També Alexandre Cirici Pellicer —per cert, familiar seu— i Francesc Fontbona, etcètera, l'anomenen Juli. □